

dür, bazı insanların oldukça varlıksal seviyeleri vardır ama bilgi seviyeleri gelişmemiştir. Bu durum, özellikle doğaya yakın yaşayan sade insanlarda, eski yaşayışını sürdüren çiftçilerde görülür. Kırsal alanlarda, bu insanlar, doğayla iç içe yaşayarak, derin bir sezgi yeteneği geliştirirler. Ama, kendi çalışma alanları dışında, bilgi seviyeleri düşüktür.

Sonuç olarak; varlıksal seviyeleri oldukça yüksek olan ve kendi sanat alanlarındaki bilgilerine rağmen, anlayış oranları oldukça düşük kalır. Bu nedenle öğretim bize, dünyamızın sistemlerinin değerlerine göre değil, kendi gerçek değerlerimize göre (insani değerlere göre) insanları taktir etmemiz gerekir. Gerçek içvarlıksal gelişime paralel olarak, bilgisel gelişim gerçekleşmezse, hiçbir zaman yüksek bir anlayış ya da akıl seviyesine ulaşamayız. Ve daha öncede söylediğimiz gibi, gerçek gelişmenin ölçütü anlayışı geliştirmektir. Sadece varlıksal seviye, anlayış olmaksızın, eksiktir.

Anlayışa bağlı olarak ZİHNİYET de önemli bir konudur. Gerçek anlayışa ait bazı ölçülerden yoksun olduğumuzda, dünyayı ve onun problemlerini hep aynı maddesel gerçeklik seviyesinde algılama eğiliminde oluruz. Gündelik aklımız ve duygularımız için, önceden açıklanması yapılmamış şeyleri kaçırmış oluruz. Böylece, evet veya hayır zihniyetine kayarız. Bu tarz zihniyette, her problemin kesin bir yanıt olduğu düşünülduğünden, her soruya evet ya da hayır şeklinde bir yanıt verilmesi beklenir. Ancak, hem bilgisel, hem de varlıksal seviyelerimiz arttıkça, gerçek anlayış seviyemiz de gelişir.

İşte o zaman, herşeyin düşündüğümüzden daha karmaşık olduğunu fark ederek, sorunlara kesin yanıtlar vermenin ya da başkalarından kesin yanıtlar beklemenin oldukça zorlaştığını görerek, anlayışımızı değiştiririz. Diyebiliriz ki, bir kişinin anlayış seviyesini ölçmenin en iyi yolu onun sorulara nasıl tepki gösterdiğini incelemektir. Eğer kesin bir evet ya da hayır beklentisi varsa, onda anlayış seviyesi düşüktür. Anlayış seviyesi yüksekliğine orantılı olarak, kesinlik beklentisi az olur. Bu durum, bütün çeşitli konulardaki görüşler içinde geçerlidir. Kitlelerin ürettiği kalıplaşmış düşüncelere yakın olan kişilerin kesin görüşleri, anlayış seviyelerinin derin ol-

madığını gösterir.

Bir başka deyişle GERÇEK ANLAYIŞ, yaşamın getirdikleri karşısında harcadığımız çabaların karşısına çıkan ve hoş olmayan tepkilerin bir çoğunu ortadan kaldırır ve bu da bilgeliğin bir işaretidir. Varlıksal seviye ile ilgili bir başka kavramda "Ölçek" tir. Bilimin materyalist karakter ve görüntüye sahip olduğu görüşünden yola çıkarak, bütün olayların farklı büyüklük ve önem dereceleri olduğu, fakat hepsinin aynı ölçek üzerinde yer aldığı düşüncesi yaygındır. Oysa, bazı şeyler diğerlerinden farklı seviyelerdedir. Bunun için, farklı bir şekilde ele alınmalıdır.

Psişik (Ruhî) araştırmalar başlığı altında toplanan bilgiler karşısında, bilim adamlarının aldığı tavırlara bakarak, bunu kolaylıkla görürüz. Örneğin, bir daldaki bilgiler giderek daha fazla kişinin dikkatini çekmektedir ve açıkça görüleceği gibi bu alan, fiziksel olaylarla uğraşırken gösterdiğimiz yaklaşımdan çok daha farklı bir yaklaşım gerektirmektedir. Yine de, birçok bilim adamı, psişik araştırmaların maddesel ölçüm ve hesaplarla ele alınmadığını öne sürerek ve bu alandaki çalışmalara önem vermeyerek red ederler. Bu tür bilim adamları burada maddeler dünyasının bir başka seviyesi ve ölçeği ile karşı karşıya olduğu düşüncesini kabul etmezler. Böylesi yaklaşım, niçin bilimin bir türlü dinle bağdaşmadığını açıklamaktadır. Amacımız; evrende ve insanda bir ölçeğin ya da varlıksal seviyelerin var olduğunu kabul ederek, kendi değerlerimizin tamamen farkına varmaktır. Böylece, herşey çok daha fazla anlam ve kesinlik kazanırken, ayrıca, herşeyde daha fazla gizem bulmaya başlarız. Örneğin; herşeyin matematiksel sembollere indirgenebileceğini düşünen insanlar, içinde mucize ve sırlara hiç yer olmayan, kapalı bir dünyada yaşarlar. Aslında kendimizde ve bizi çevreleyen evrende ölçeklerin ve varlıksal seviyelerin var olduğunu kabul ettiğimizde herşeyi derinliğine duyumsamaya başlarız. Buna bağlı olarak, yaşamda daha fazla değerler buluruz. Diğer insanlar duragan, donuk kalırken bu seviyeleri fark edenler yaşamaya başlar. Onlar dışından canlı görünseler de aslında, içleri ölüdür. Başka deyimle daha zengin biçimde yaşamak için, varlıksal seviyeleri ve ölçeği kabul etmemiz gerekir. Aksi halde, Hz. İsa'nın sık sık sözünü ettiği,